

MEĐUNARODNI OSNOVNI DOKUMENTI IZ OBLASTI RADA

Prof. dr. Sead Duzdarević
Amina Hajdarević, MA

EVROPSKA KONVENCIJA O ZAŠTITI LJUDSKIH PRAVA I FUNDAMENTALNIH SLOBODA

- ◉ Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms
- ◉ pravni akt Savjeta Evrope (1949) o zaštiti sloboda i prava, donijet u Rimu 4. novembra 1950. godine
- ◉ Prve potpisnice Konvencije bile su: Belgija, Danska, Francuska, Njemačka, Irska, Italija, Island, Luksemburg, Holandija, Norveška, Turska i Velika Britanija
- ◉ Osnovi konvencije su: Historija i značaj, Evropski sud za ljudska prava, Struktura, Osnovna prava i slobode, Protokol 16, Protokol 47, Protokol 68, Protokol 79, Protokol 1210, Protokol 1311, Protokoli 2, 3, 5, 8, 9, 10, 11 i 1412

- ◉ Čin donošenja Konvencije pravno je uobličio ideju zemalja Evrope o uspostavljanju jedinstvene zaštite ljudskih prava i individualnih političkih sloboda koji, uz vladavinu prava, a prema osnivačkom aktu Savjeta Evrope, čine temelj istinske demokratije
- ◉ Konvencija određuje sadržaj prava i sloboda i, za slučaj kršenja, obezbeđuje međunarodnu zaštitu. Postupak se vodi pred Evropskim sudom za ljudska prava. Sporovi se pokreću individualnim ili međudržavnim predstavkama. Individualnu predstavku podnose pojedinci, grupe lica ili nevaladine organizacije.

- Država koja podnese zahtev za prijem u članstvo Savjeta Evrope dužna je da usaglasi nacionalne zakone sa Konvencijom kako bi se otklonile mogućnosti povrede osnovnih sloboda i prava, a država članica protiv koje je donijeta pravnosnažna presuda dužna je da postupi u skladu sa odlukom i da reformiše domaće zakonodavstvo
- Konvencija se sastoji iz preambule, osnovnog teksta i 13 protokola.

- U Preambuli je istaknuto da je osnov Konvencije Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima, koju je Generalna skupština Ujedinjenih nacija, donijela 10. decembra 1948. godine.
- Član 1. utvrđuje obavezu svih država potpisnica da poštuju prava i slobode koje garantuje Konvencija. Ako se prekrši obaveza i dođe do povrede sloboda i prava, predviđena je međunarodna sudska zaštita.

- Prvi dio Konvencije (čl. 2 - 18) sadrži osnovna prava i slobode. Drugi (čl.19 -51), uređuje funkcionisanje Evropskog suda za ljudska prava, a treći (čl. 51 - 59) reguliše proceduralna pitanja i nadležnost u vezi sa potpisivanjem, ratifikovanjem, tumačenjem, predmetnom, teritorijalnom i vremenskom primjenom odredbi Konvencije.
- Protokoli su pravna pravila kojima se vrše izmjene i dopune osnovnog teksta Konvencije. Po stupanju na pravnu snagu, postaju pravno obavezujući dijelovi Konvencije, a donose ih i ratifikuju potpisnice Konvencije i članice Savjeta Evrope